Державна податкова адміністрація України

НАУКОВИЙ ВІСНИК

Національного університету державної податкової служби України (економіка, право)

№ 2(49) 2010

НАУКОВИЙ ВІСНИК НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ДЕРЖАВНОЇ ПОДАТКОВОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ (ЕКОНОМІКА, ПРАВО)
№ 2(49) 2010

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Головний редактор	**Мельник П.В.,** доктор економічних наук, професор
Заступник головного редактора	**Тарангул Л.Л.,** доктор економічних наук, професор
Заступник головного редактора	**Цимбал П.В.,** кандидат юридичних наук, професор
Відповідальний секретар	**Василькова Т.В.,** кандидат економічних наук, доцент

Андрущенко В.Л., доктор економічних наук, професор
Бахін В.П., доктор юридичних наук, професор
Білоус В.Т., доктор юридичних наук, професор
Варналій З.С., доктор економічних наук, професор
Воронова Л.К., доктор юридичних наук, професор
Галянтич М.К., доктор юридичних наук, доцент
Гончаренко В.В., доктор економічних наук, професор
Горленко І.О., доктор географічних наук, професор
Дедекаєв В.А., доктор економічних наук, професор
Долгий О.А., доктор наук з державного управління, професор
Костіна Н.І., доктор економічних наук, професор
Лисенко В.В., доктор юридичних наук, професор
Нечай А.А., доктор юридичних наук
Ніколаєв В.П., доктор економічних наук, професор
Онишко С.В., доктор економічних наук, професор
Попович В.М., доктор юридичних наук, професор
Ріппа С.П., доктор економічних наук, професор
Тимченко Л.Д., доктор юридичних наук, професор
Чугаєв А.О., доктор економічних наук, професор
Шишка Р.Б., доктор юридичних наук, професор

Рекомендовано до друку Вченою радою Національного університету ДПС України, протокол № 9 від 30 червня 2010 року.

Фахове видання економічного та юридичного спрямування (постанова президії ВАКу України від 10 лютого 2010 р. № 1-05/1)

Редакційна колегія не завжди поділяє позицію авторів.
За точність викладеного матеріалу відповідальність покладається на авторів.
Рукописи рецензуються редакційною колегією.
Зміни тексту та скорочення, що впливають на зміст матеріалів, а також їх перейменування вносяться редакцією за погодженням авторів.
При передруку матеріалів посилання на "Науковий вісник Національного університету ДПС України (економіка, право)" обов'язкове.

Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 13430-2314 ПР від 10.12.2007 р.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ ТА ВИДАВЦЯ: вул. Карла Маркса, 31, м. Ірпінь, Київська обл., Україна, 08201.
Тел. (04497) 60-9-94,
e-mail: visnik@asta.edu.ua. Веб-сайт: www.asta.edu.ua.

© Національний університет державної податкової служби України, 2010

**НАУКОВИЙ ВІСНИК
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ДЕРЖАВНОЇ
ПОДАТКОВОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ (ЕКОНОМІКА, ПРАВО)**

Засновник та видавець			
Національний університет державної податкової служби України	Щоквартальний науковий журнал	Заснований у травні 1997 р.	№ 2 (49) 2010

УДК 33/34 + 657

ЗМІСТ

Економіка

Дедекаєв В.А., Пелепей Н.П. Засади стратегічного аналізу в управлінні економікою.....4
Скрипник А.В., Проскура К.П. Фіскальний потенціал агропромислового сектору України в період фінансово-економічної кризи.....11
Комарницький І.М., Франів І.А., Комарницький Б.М. Сутність і шляхи забезпечення фінансової безпеки держави.....22
Кривенко В.Г. Розвиток системи житлового іпотечного кредитування в Україні: проблеми та перспективи.....29
Мирабдуллаев А.М. Российско-украинские взаимоотношения в постсоветский период: геополитический и экономический аспекты.....35

Фінанси, грошовий обіг і кредит

Костіна Н.І., Климчук Н.Я., Сучок С.В. Моделювання депозитної політики комерційного банку.....41
Рубан Н.І., Єгорова Т.М., Василькова Т.В. Податкове адміністрування великих платників податків.....47
Пантелеєв В.П. Стан обліку та контролю на підприємствах молокопереробної промисловості.....54
Зоріна О.А. Місце контролінгу в системі управління підприємством.....59

Податки

Горленко І.О., Тарангул Д.О., Степаненко А.А. Фактори впливу на формування податкових надходжень із регіонів.....67
Андрущенко В.Л., Тучак Т.В. Ризики – сигнали тривоги в оподаткуванні.....74
Коваленко Ю.М. Фінансові інструменти в сучасному вимірі.....84
Паянок Т.М. Критерії ефективності внесення змін у податкове законодавство (на прикладі ПДВ).....91
Соколовська-Гонтаренко І.Є. Сутність податкового рахівництва і його роль у забезпеченні ефективності оподаткування.....101
Шевченко А.В. Теоретичні аспекти планування податкових надходжень.....108

Ірпінь – 2010

Облік, аналіз і аудит

Островерха Р.Е. Теоретичні засади організації внутрішнього контролю на підприємстві.....115
Остапенко Я.О. Облік витрат на виробництво та собівартість продукції в ринкових умовах.....121

Право

Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право; теорія управління

Бевзенко В.М. Участь органів виконавчої влади в адміністративному судочинстві.....127
Касьяненко Л.М., Авдєєв В.С. Правові засади взаємодії органів прокуратури та органів контрольно-ревізійної служби України у контрольному процесі.....135
Сальман І.Ю. Правові аспекти забезпечення інноваційної та інвестиційної політики в аграрному секторі.....141
Литвин О.В. Юридична відповідальність державних службовців.....144
Мацелик Т.О. Адміністративно-правовий статус об'єднань громадян: поняття та сутність.....150
Мулявка Д.Г., Радишевська О.Р. Польський досвід оподаткування грального бізнесу.....155
Чеховська І.В. Світовий досвід сімейної політики.....161
Минюк О.Ю. Адміністративно-правове регулювання діяльності бірж праці в період непу.....171
Боднарчук О.Г. Адміністративно-правове регулювання господарської діяльності установ кримінально-виконавчої системи України.....177
Коваль М.В., Литвин Н.А. Порядок оскарження рішень третейського суду.....183
Сіцінський А.С. Професіоналізм управлінської діяльності.....190
Шемелинець І.І. Суб'єкти адміністративної відповідальності у сфері трудових правовідносин.....196
Суббот О.М. Система нормативно-правових актів щодо адміністративних судів України.....204

Кримінальне право, кримінальний процес і криміналістика

Дудник Л.М. Проблеми законодавчого забезпечення оперативно-розшукової діяльності податкової міліції.....209
Гуров М.П. Теневые явления на потребительском рынке России.....215
Петросян В.Г. Інформаційно-довідкове забезпечення виявлення діяльності суб'єктів підприємництва з ознаками фіктивності.....223
Петрова І.П. Особливості міжвідомчої взаємодії слідчих правоохоронних відомств.....231
Никитченко Н.В. Методи виявлення юридично важливих фактів при проведенні податкового контролю.....237
Власенко О.Л. Юридична відповідальність за порушення встановленого порядку організації і проведення зборів, мітингів, походів і демонстрацій.....242
Дирдін М.Є. Особливості проведення повторного пред'явлення для впізнання.....248
Дроботова Л.А. Теоретичні проблеми ознак процесуальних податково-правових норм.....254

Потомська Н.А., Лісова Н.В. Особливості проведення окремих слідчих дій при розслідуванні ухилень від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів).....261
Долгий О.О., Зоря О.В. Організаційні аспекти контрольно-наглядової діяльності у сфері протидії корупції в податковій службі України.....266

Міжнародне право

Тимченко Л.О. Термін „держава" у міжнародному праві.....274
Алиев А., Меджидов Р. Азербайджанская Республика и международные таможенные организации.....281
Тропін З.В. Податкова складова засобів вирішення міжнародних спорів за Договором до Енергетичної Хартії.....288

УДК 342.95

І. І. Шемелинець,
Національний університет ДПС України

СУБ'ЄКТИ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ У СФЕРІ ТРУДОВИХ ПРАВОВІДНОСИН

У статті охарактеризовано сучасний стан адміністративної відповідальності за правопорушення у сфері трудових правовідносин, проаналізовано проблеми правового регулювання та нормативного закріплення відповідальності.

Акцентовано увагу на потребі у нормативному визначенні суб'єкта адміністративної відповідальності у сфері праці та приведенні норм про адміністративну відповідальність до єдиних стандартів.

In the article characterized modern condition of administrative responsibility for offence at the sphere of work relations, analyzed problems of legal regulate and legal fixation a responsibility.

The necessary of legal definition of subject of administrative responsibility at the sphere of work and result in norms about administrative responsibility to unit standards are accented.

Ключові слова: *адміністративна відповідальність, суб'єкт адміністративної відповідальності, посадова особа.*

Право громадян на працю, на результати праці чітко закріплено в Конституції України, встановлено і гарантовано державою. Це право є визначальним у правовому статусі особи і повинно бути забезпечене відповідними нормативно-правовими актами. Конституція України [1] закріпила, що громадяни України, іноземці та особи без громадянства мають право в Україні на підприємницьку діяльність, право на працю, право на соціальний захист, право на відпочинок, право на достойний життєвий рівень для себе та своєї сім'ї. У сукупності усі ці права являють собою той статус, через який особа перетворюється в окремого суб'єкта права – працівника.

Сьогоднішня ситуація, пов'язана із забезпеченням трудових прав громадян, м'яко кажучи, залишає бажати кращого. Нормативно-правові акти, що регулюють трудові правовідносини, досить часто не містять норм, які б повною мірою захищали працівників від посягань на їх трудові права з боку як власника підприємства, установи чи організації, так і інших суб'єктів владно розпорядчих відносин. Забезпечення прав повинно відбуватися шляхом встановлення імперативної норми та чіткої відповідальності за порушення цієї норми. В Україні за порушення трудових прав передбачено чотири види відповідальності – кримінальна, адміністративна, матеріальна і дисциплінарна.

© *Шемелинець І. І., 2010*

Більш дієвою, на нашу думку, є адміністративна відповідальність. Але і тут існують певні проблеми. Кодекс України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП) [2] містить лише декілька видів правопорушень у сфері праці і передбачає санкції у вигляді адміністративного штрафу. Проте у Кодексі не охоплено весь комплекс трудових правовідносин або вони можуть трактуватися неоднозначно.

Як правило, більшість проблем у процесі застосування адміністративної відповідальності у сфері праці за порушення законодавства про працю виникає із визначенням та ідентифікацією особи, що вчинила адміністративний проступок, тобто щодо визначення суб'єкта адміністративної відповідальності у сфері праці.

Дослідженням даної правової категорії займалися у різні періоди видатні вчені-адміністративісти: Колпаков В. К., Авер'янов Лук'янець Д. М., Голосніченко І. Г., Дяченко О., Стефаник В., Матіос А., Вікторов І., Старцев О. та інші.

Проте, незважаючи на це, проблема у адміністративному законодавстві залишається.

Стаття 2 КУпАП визначила, що законодавство про адміністративні правопорушення складається із Кодексу та інших законів України. Тобто, якщо конкретне правопорушення не визначено Кодексом, а визначено іншим законом, то щодо застосування адміністративної відповідальності діють одні і ті само правила. Ці правила діють і щодо визначення суб'єктів порушення.

Статті Кодексу про адміністративні правопорушення, що закріплюють адміністративну відповідальність за правопорушення у сфері праці, визначають суб'єктом лише фізичну особу, хоча і диференціюють їх за певними ознаками.

За порушення встановлених термінів виплати пенсій, стипендій, заробітної плати, виплату її не в повному обсязі, а також за порушення інших вимог законодавства про працю (ч. 1 ст. 41) відповідальність несе посадова особа, а також громадянин – суб'єкт підприємницької діяльності.

Необхідно зазначити, що у законодавстві про працю практично не зустрічається термін „посадова особа", а вживається більш зрозумілий термін „власник або уповноважений власником орган". На нашу думку, законодавець під поняттям „посадова особа" у цій статті розумів особу чи орган, який здійснює загальне керівництво підприємством, установою чи організацією і від якого залежить нарахування та виплати заробітної плати.

Звернути увагу необхідно також і на те, що термін „посадова особа" в законодавстві не має дефініції. У цьому контексті не можна не погодитись з А. Матіосом, який зазначає, що сьогодні залишається актуальним і питання уніфікації у законодавчих актах поняття „посадова особа". Закон України „Про державну службу" визначає це поняття у межах державної служби, проте і саму службу законодавець розглядає у вузькому розумінні як професійну діяльність в органах виконавчої влади та її апараті. Таким чином, згідно із законом посадовими особами є лише окрема категорія службовців, а це суперечить законодавству про адміністративну, кримінальну та дисциплінарну відповідальність, у якому відображено широке розуміння цього поняття [3, с. 35].

І дійсно, дефініцію „посадова особа" містить лише Закон України „Про державну службу", який визначає, що посадовою особою вважаються керівники державних органів та їх апарату, інші державні службовці, на яких законами або іншими нормативними актами покладено здійснення організаційно-розпорядчих та консультаційно-дорадчих функцій [4].

Виходить, що порушення, визначене у ч. 1 ст. 41 КУпАП стосується лише осіб, що працюють у державних органах, мають статус державних службовців і здійснюють організаційно-розпорядчі функції. Що ж стосується посадових осіб підприємств і організацій, то, мабуть, такий термін не можна застосовувати з позиції трудового законодавства.

Невизначеність терміна „посадова особа підприємства" породжує проблеми застосування адміністративної відповідальності за цією статтею. Специфіка розподілу праці на виробництвах і підприємствах дозволяє перекладати відповідальність за діяння з осіб, які повинні були її понести відповідно до закону на залежних від них підлеглих. Часто не можна встановити конкретну особу, яка безпосередньо вчинила правопорушення. Річ у тім, що керівництво підприємства і менеджерський персонал просто перекладають вину одне на одного. При цьому не можна встановити, чиї заперечення відповідають дійсності [5, с. 76].

Незаперечною видається нам думка про те, що посадові особи несуть відповідальність як за власну неправомірну поведінку, так і за поведінку підлеглих їй службовців. Так А .І. Щербак зазначає, що посадова особа „наділена засобами для забезпечення виконання своїх розпоряджень, спрямовує діяльність інших працівників і несе відповідальність за роботу своїх підлеглих" [6, с. 83].

Посадова особа підприємства дійсно потребує чіткого визначення і закріплення в нормативно-правових актах, оскільки така невизначеність іде в розріз із нормами КУпАП, який використовує цю правову категорію.

Необхідно зазначити, що посадова особа є носієм владних повноважень, що створюють реальні можливості для забезпечення внутрішнього управління відповідною організаційною структурою. Крім того, для посадової особи характерною ознакою є зайняття керівної посади, яка наділяє правом вчиняти юридично-владні дії, які поширюються на підлеглих осіб.

Виходячи з цієї позиції, термін „посадова особа" може бути застосований і до визначення керівних осіб підприємства, установи чи організації, які наділені необхідним обсягом владних повноважень щодо підлеглих працівників і не є державними службовцями. Проте, оскільки лише Закон України „Про державну службу" містить визначення посадової особи, то під цим терміном потрібно розуміти, на нашу думку, лише державних службовців, які з метою постійного або тимчасового управління державним органом чи його підрозділом, а також представництва його інтересів у зовнішніх зносинах, наділений державно-владними повноваженнями і правомочний вчиняти службові юридично-значущі дії.

Окремої уваги заслуговує поняття „службова особа", яке зустрічається у деяких нормативно-правових актах. У примітці до ст. 364 Кримінального кодексу України визначається, що службовими особами є особи, які постійно чи тимчасово здійснюють функції представників влади, а також обіймають постійно чи тимчасово на підприємствах, в установах чи організаціях незалежно від форми власності посади, пов'язані з виконанням організаційно-розпорядчих чи адміністративно-господарських обов'язків, або виконують такі обов'язки за спеціальним повноваженням.

Більш-менш зрозумілою є відповідальність громадянина-суб'єкта підприємницької діяльності, оскільки за законодавством ця особа здійснює організаційно-розпорядчі функції у сфері виплати та нарахування заробітної плати своїм працівникам. Яке відношення даний суб'єкт має до виплат пенсій і стипендій, не зрозуміло. Очевидно, що громадянин-суб'єкт підприємницької діяльності є суб'єктом адміністративної відповідальності лише щодо нарахування та виплати заробітної плати.

Суб'єктом адміністративної відповідальності за ч. 2 ст. 41 КУпАП можуть бути і звичайні працівники. Так, порушення вимог законодавчих актів про охорону праці є підставою для застосування до працівників і посадових осіб підприємств, установ та організацій відповідних санкцій, визначених цією статтею. Аналізуючи чинне законодавство у сфері охорони праці абсолютно не зрозуміло, за які правопорушення працівників можна притягнути до адміністративної відповідальності.

Проаналізувавши суб'єктів адміністративної відповідальності за чинними нормативно-правовими актами ми все більше схиляємося до думки про необхідність встановлення та закріплення адміністративної відповідальності юридичних осіб за порушення законодавства про працю.

З цим можна погодитись, оскільки відповідно до ч. 1 ст. 92 Цивільного кодексу України юридична особа набуває цивільних прав та обов'язків і здійснює їх через свої органи, які складаються із фізичних осіб.

Можливість юридичної особи бути суб'єктом адміністративного проступку у сфері трудових відносин підтверджується тим, що в трудових правовідносинах юридична особа визнається окремим суб'єктом права. Так, укладаючи трудовий договір чи контракт, особа вступає у трудові правовідносини з підприємством, установою чи організацією тобто з юридичною особою.

Слід звернути увагу на те, що юридична особа наділена відповідним елементом правосуб'єктності, а саме деліктоздатністю, а значить може і повинна нести юридичну відповідальність за вчинені правопорушення.

Як зазначає Д. М. Лук'янець, щодо юридичних осіб існує потенційна можливість застосування санкцій майнового характеру:

– володіння відокремленим майном зумовлює можливість застосування санкцій майнового характеру;

– можливість набувати від свого імені майнових та особистих немайнових права зумовлює застосування санкцій у вигляді обмежень цієї можливості;

– організаційна єдність зумовлює можливість застосування санкцій, які спрямовані на ліквідацію цієї єдності [5, с. 74].

Як бачимо, спираючись на норми Цивільного кодексу щодо правової природи юридичної особи, робимо висновок про теоретично-потенційну можливість бути суб'єктом адміністративного проступку, зокрема і за порушення трудового законодавства.

Цікавою в цьому контексті, і, на нашу думку, правильною є твердження, що протиправні дії юридичної особи є винними, якщо вони є наслідком дії чи бездіяльності фізичних осіб, які входять до складу юридичної особи [5, с. 83].

З цим можна погодитись, оскільки відповідно до ч. 1 ст. 92 Цивільного кодексу України юридична особа набуває цивільних прав та обов'язків і здійснює їх через свої органи, які складаються із фізичних осіб.

Тим більше в літературі домінує думка, що для правопорушення юридичних осіб характерне те, що винесення лише індивідуального покарання відносно порушника – члена спільноти, справляє на саму юридичну особу недостатній превентивний вплив [7, с. 90].

Одним із основних принципів вини юридичної особи є вина її учасників, органів, інших посадових осіб або працівників, які виконують свої трудові функцій, оскільки саме через їх дії

юридична особа бере участь у цивільних відносинах. Юридична особа притягується до адміністративної відповідальності за протиправне винне діяння, передбачене законом, якщо:

– юридична особа винна в невиконанні або неналежному виконанні прямої вказівки закону, який встановлює обов'язок або заборону на здійснення певної діяльності;

– юридична особа винна в здійсненні діяльності, забороненої законом;

– правопорушення вчинено умисно або з необережності, проте існує причинний зв'язок між дією і настанням шкідливих наслідків [8, с. 47].

На нашу думку, адміністративне правопорушення, вчинене посадовою особою підприємства, установи чи організації, є підставою для притягнення юридичної особи до адміністративної відповідальності, зокрема за порушення законодавства про працю. Необхідно зазначити, що це буде можливим лише за умови чіткої регламентації цього в нормативно-правових актах. На сьогодні ж у чинному законодавстві про адміністративні проступки відповідальність юридичних осіб не передбачена.

По-іншому ця проблема вирішується у Російській Федерації. Законодавство РФ про адміністративні правопорушення уже давно закріпило відповідальність юридичних осіб, зокрема і у трудових відносинах. Так, у ст. 5–27 Кодексу про адміністративні правопорушення Російської Федерації зазначається, що порушення законодавства про працю і про охорону праці тягне накладення штрафу на юридичних осіб – від 30 тис. до 50 тис. рублів або адміністративне призупинення діяльності на строк до 90 діб.

Така само ситуація у законодавстві Білорусії. За Кодексом про адміністративні правопорушення Республіки Білорусь юридична особа визнається суб'єктом адміністративної відповідальності. Так, ст. 9–19 передбачає, що порушення наймачем чи уповноваженою особою наймача порядку і строків виплати заробітної плати тягне накладення штрафу на юридичну особу до 100 базових величин.

Характеризовуючи потенційну можливість юридичних осіб бути суб'єктом адміністративної відповідальності у сфері трудових правовідносин, не можна не звернути увагу на те, що в деяких нормативно-правових актах України така відповідальність уже передбачена. Так, Закон України „Про пожежну безпеку" у статті 35 передбачає, що за порушення встановлених законодавством вимог пожежної безпеки, невиконання законних приписів посадових осіб органів державного пожежного нагляду підприємства, установи та організації можуть притягатися керівниками цих органів до сплати штрафу, який не може перевищувати 2 % місячного фонду заробітної плати підприємства, установи та організації [9].

Цікаві норми в цьому контексті містить і Закон України „Про зайнятість населення" [10]. Так, стаття 5 даного Закону встановлює, що у разі відмови у прийомі на роботу жінкам, які мають дітей віком до шести років; одиноким матерям, які мають дітей віком до чотирнадцяти років або дітей-інвалідів; молоді, яка закінчила або припинила навчання у середніх загальноосвітніх школах, професійно-технічних або вищих навчальних закладах, звільнилася зі строкової військової або альтернативної (невійськової) служби і якій надається перше робоче місце, дітям (сиротам), які залишилися без піклування батьків, а також особам, яким виповнилося п'ятнадцять років і які за згодою одного із батьків або особи, яка їх замінює, можуть, як виняток, прийматися на роботу; особам передпенсійного віку (чоловікам, які досягли 58 років, жінкам – 53 років); особам, звільненим після відбуття покарання або примусового лікування у межах установленої броні з підприємств, установ і організацій державна служба зайнятості стягує штраф за кожну таку відмову в розмірі чотирьох

мінімальних заробітних плат. Одержані кошти спрямовуються до Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття і можуть використовуватися для фінансування витрат підприємств, установ та організацій, які створюють робочі місця для цих категорій населення понад встановлену квоту.

Відповідно до ст. 8 цього Закону іноземці та особи без громадянства, крім найнятих відповідно до угоди про розподіл продукції, які прибули в Україну на визначений термін, одержують право на трудову діяльність лише за наявності в них дозволу на працевлаштування, виданого державною службою зайнятості України, якщо інше не передбачено міжнародними договорами України.

У разі використання роботодавцем праці іноземців або осіб без громадянства на умовах трудового договору без дозволу на використання праці іноземців та осіб без громадянства державна служба зайнятості стягує з роботодавця штраф за кожну таку особу у двадцятикратному розмірі мінімальної заробітної плати, встановленої законом.

У разі несплати (або відмови від сплати) протягом місяця у добровільному порядку зазначеного штрафу його стягнення провадиться в установленому законом порядку. Кошти від стягнутих штрафів спрямовуються до Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття.

Стаття 20 цього ж Закону передбачає, що при звільненні працівників у зв'язку із змінами в організації виробництва і праці, у тому числі ліквідацією, реорганізацією або перепрофілюванням підприємств, установ, організацій, скороченням чисельності або штату працівників, підприємства, установи, організації, незалежно від форм власності, повідомляють про це не пізніше як за два місяці у письмовій формі державну службу зайнятості, вказуючи підстави і строки звільнення, найменування професій, спеціальностей, кваліфікації, розмір оплати праці, а в десятиденний строк після звільнення – списки фактично звільнених працівників.

У разі неподання або порушення строків подання цих даних стягується штраф у розмірі річної заробітної плати за кожного звільненого працівника. Ці кошти зараховуються до державного фонду сприяння зайнятості і використовуються для фінансування заходів з працевлаштування та соціального захисту звільнюваних працівників.

Як бачимо, держава уже пішла шляхом встановлення адміністративної відповідальності юридичних осіб, у тому числі і у сфері трудових правовідносин.

Підводячи підсумок щодо юридичних осіб як суб'єктів адміністративної відповідальності за порушення законодавства про працю, необхідно погодитися з висновками, які робить Жильцов О. Л., а саме:

1) відсутність юридичних осіб серед суб'єктів адміністративної відповідальності, передбачених Кодексом про адміністративні правопорушення, ще не свідчить про те, що вони не можуть бути ними, адже законодавство про адміністративні правопорушення складається, крім кодексу, з інших нормативно-правових актів, яким така відповідальність встановлена;

2) санкції, що застосовуються до підприємств, установ та організацій, передбачені законами України і мають адміністративно-правовий характер і є необхідним атрибутом адміністративної відповідальності;

3) адміністративній відповідальності юридичних осіб притаманні ознаки, які відрізняють її від інших видів юридичної відповідальності та надають підстави стверджувати, що саме про неї йдеться у законах України;

4) притягнення фізичних осіб до адміністративної відповідальності за адміністративні проступки і застосування до юридичних осіб за аналогічні порушення інших видів юридичної відповідальності є порушенням конституційного принципу рівності суб'єктів права перед законом [11, с. 57].

Таким чином, система суб'єктів адміністративної відповідальності у сфері трудових правовідносин, на нашу думку, характеризується такими особливостями:

1) система суб'єктів адміністративної відповідальності у сфері трудових правовідносин характеризується різноманітністю та розгалуженістю;

2) у системі суб'єктів адміністративної відповідальності у сфері трудових правовідносин виділяється посадова особа як носій владно-розпорядчих повноважень у цій сфері;

3) окремою особливістю є наявність у цій системі певних спеціальних суб'єктів, зокрема йдеться про осіб, які представляють профспілки або інші уповноважені органи.

Проаналізувавши чинні нормативно-правові акти, ми приходимо до наступних висновків:

– є потенційна необхідність нормативно закріпити дефініції „посадова особа підприємства, установи та організації";

– необхідно чітко визначити адміністративні проступки, відповідальність за які несе працівник;

– необхідно нормативно закріпити адміністративну відповідальність юридичних осіб, зокрема у сфері трудових правовідносин;

– необхідно чітко визначити суб'єкта адміністративної відповідальності за вчинення конкретних адміністративних проступків із метою подолання дублювань у чинному законодавстві.

Отже, система суб'єктів адміністративної відповідальності у сфері трудових правовідносин є недосконалою, не співвідноситься із реаліями сьогодення, що в свою чергу впливає на ефективність адміністративної відповідальності у цій сфері. Тому дане питання потребує подальшого детального вивчення та удосконалення в контексті можливості прийняття Кодексу про адміністративні проступки, який повинний вирішити вказані проблеми у сфері застосування законодавства про працю.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Конституція України, прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 1996. – № 30. – Ст. 141.

2. Кодекс України про адміністративні правопорушення : від 7 грудня 1984 р. № 8073 // Відомості Верховної Ради Української РСР (ВВР). –1984. – додаток до № 51. – Ст. 1122.

3. Матіос А. Генезис адміністративно-правового статусу посадової особи /А. Матіос // Право України. – 2006. – №1. – С. 33–37.

4. Про державну службу : Закон України : від 16 грудня 1993 р. № 3723 // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 1993. – № 52. – Ст. 490.